INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
OŚRODEK BADAŃ NAD KULTURĄ
PÓŹNEGO ANTYKU I WCZESNEGO ŚREDNIOWIECZA

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

TOM 60

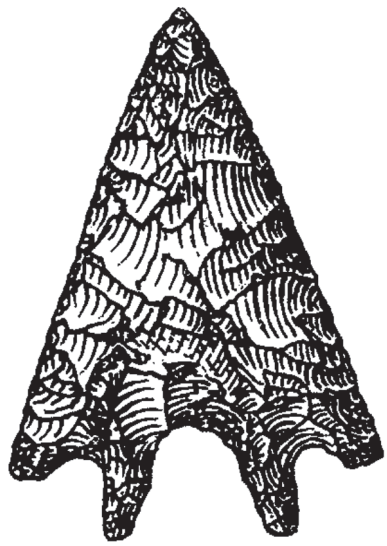

WROCŁAW 2012

http://rcin.org.pl

Redakcja – Editor
BOGUSŁAW GEDIGA

Sekretarz Redakcji – Editorial secretary
SŁAWOMIR MOŹDZIOCH

Członkowie Komitetu Redakcyjnego – Editorial Committee members
GRZEGORZ DOMAŃSKI, PAVEL KOUŘIL, KRISTIAN KRISTIANSEN,
JANUSZ KRUK, MICHAEL MEYER, ROMUALD SCHILD, ZENON WOŹNIAK

Redaktor techniczny – Technical Editor
JAROSŁAW MICHALAK

Tłumacz – Translator
ANETA ZIÓŁKOWSKA, ANDRZEJ LELIGDOWICZ

EDITORIAL OFFICE: Instytut Archeologii i Etnologii
Polskiej Akademii Nauk
Ośrodek Badań nad Kulturą
Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza
ul. Więzienna 6; 50-118 Wrocław
Phone: +48-71 344 16 08
Fax: +48-71 344 33 52
e-mail: bge@arch.pan.wroc.pl
boguslaw.gediga@gmail.com
smo@arch.pan.wroc.pl

Na okładkach wykorzystano fragmenty rysunków zabytków kultury pucharów dzwonowatych oraz kultury protounietyckiej ze stron 37 i 39 niniejszego tomu „Przeglądu Archeologicznego".

„Przegląd Archeologiczny" is regularly listed in the International Current Awareness Service: Anthropology.
Selected material is indexed in the International Bibliography of Social and Cultural Anthropology.

Przegląd Archeologiczny © Copyright 2012 All Rights Reserved

All papers are copyright to their authors and to Przegląd Archeologiczny

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any information storage and retrieval system, without permission from the copyright owner.

PL ISSN 0079-7138

Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii PAN
Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza
Nakład: 450 egz.

Druk i oprawa:
Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN
ul. Lelewela 4; 53-505 Wrocław

http://rcin.org.pl

Redakcja rocznika „Przegląd Archeologiczny" z przykrością, ale też z zażenowaniem przekazuje swoim Czytelnikom i Autorom informację o decyzji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego zamieszczonej w komunikacie z dnia 17 września 2012 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych. Z komunikatu wynika, że „Przegląd Archeologiczny", podobnie jak kilka innych najważniejszych polskich archeologicznych czasopism naukowych, otrzymuje w ustalonej punktacji tylko 10 punktów. Zostaje zrównany z wieloma innymi, niekiedy regionalnymi, czysto sprawozdawczymi lub źródłoznawczymi czasopismami. Decyzja ta przeraża, budzi obawy o to, w jakich rękach, bo o głowach raczej trudno mówić w tym przypadku, znajduje się decydowanie czy raczej sterowanie polską nauką. Ta decyzja w moim przekonaniu nie zasługuje na podjęcie dyskusji. Warto jednak przypomnieć, że pierwszy tom pod tym tytułem ukazał się we Lwowie w 1876 roku, a po przerwie edycję „Przeglądu" rozpoczyna nestor polskiej archeologii Józef Kostrzewski w 1919 roku. Na jego łamach publikowali i nadal publikują swoje prace wybitni polscy i nie tylko polscy archeolodzy i badacze z innych dyscyplin współpracujących z archeologami. Publikacja na łamach „Przeglądu" w powszechnym odczuciu przynosi zaszczyt Autorom i jest wysoce doceniany fakt, iż na jego łamy trafiają prace wybitnych reprezentantów polskiej i europejskiej archeologii. Redakcja nadal będzie realizowała wypracowany profil czasopisma, dbając o wysoką jakość zamieszczanych w nim prac naukowych. Jest to troską całego zespołu redakcyjnego, skupiającego wysokiej miary uczonych z kraju i zagranicy. Będziemy to czynili niezależnie od przyznawanych punktów, żywiąc przeświadczenie poparte refleksją nad dziejami nauki, że jej uprawianie na punkty nie jest żadną inspiracją dla jej rozwoju, a bardziej swoistą urzędniczą zabawą, niestety, często dotkliwą w skutkach.

Bogusław Gediga
Redaktor

It is with regret and embarrassment that the editors of the journal "Przegląd Archeologiczny" must inform the Readers and the Authors about the decision of the Ministry of Science and Higher Education, announced on the 17th of September 2012, concerning the list of scientific journals. From the announcement, it appears that "Przegląd Archeologiczny", similarly to some other major Polish archaeological scientific journals, has received only 10 points within the established scoring system. The journal has been reduced to the level of other regional, purely report or source journals. This decision terrifies and arouses concerns over in whose hands is deciding on, or rather manipulating of Polish sciences. This decision certainly does not deserve to be under discussion. However, it may be worth reminding all the Readers, the Authors and the Supporters of "Przegląd Archeologiczny" that it is about the journal, the first volume of which was published under the same title in Lvov in 1876. After an interval, a doyen of Polish archaeologists, Józef Kostrzewski, started to publish it again in 1919. In our pages, outstanding Polish and foreign archaeologists and scholars in related fields have been publishing their articles. In public opinion, publication in "Przegląd Archeologiczny" is considered to be an honour for an author. It is an appreciated fact that papers by outstanding representatives of Polish and European archaeology have been published in its pages. The editorial team is going to continue the developed scope of the journal, caring about high quality of scientific articles published in it. It is a concern of the entire editorial team, embracing Polish and foreign scholars of great stature. We will do our best regardless of the granted points, entertaining a strong conviction, supported by reflection on history of science, that doing research for getting points is not an inspiration for development of science, but rather becomes a peculiar, formal bureaucratic game. Unfortunately, this game often has severe consequences for science.

Bogusław Gediga
Editor

http://rcin.org.pl

Die Redaktion der Zeitschrift „Przegląd Archeologiczny" mit Bedauern, aber auch mit Verlegenheit übermittelt hiermit ihren Lesern und Autoren die Information über die Entscheidung des Ministeriums für Wissenschaft und Hochschulwesen, veröffentlicht in seiner Mitteilung vom 17. September 2012 bezüglich der Liste der wissenschaftlichen Zeitschriften. Der Bericht zeigt, dass „Przegląd Archeologiczny", sowie einige andere der wichtigsten polnischen archäologischen Zeitschriften im geltenden Wertungssystem nur 10 Punkte erhält. Somit wird sie vielen anderen, mitunter regionalen, rein Ausgrabungsberichten oder quellenkundigen Zeitschriften gleichgemacht. Diese Entscheidung erschreckt, erregt stark Besorgnis in wessen Händen, weil von Köpfen in diesem Fall eher schwierig zu sprechen ist, das Entscheiden oder vielmehr die Steuerung der polnischen Wissenschaft liegt. Diese Entscheidung sicherlich verdient auch nicht, sie zur Diskussion zu stellen. Allerdings lohnt es sich, den Lesern, Autoren und Freunden von "Przegląd" daran erinnern, dass es sich um eine Zeitschrift handelt, deren erster Band unter dem gleichen Titel in Lemberg, im Jahre 1876 erschien, und nach der Pause, hat Józef Kostrzewski, der Altmeister der polnischen Archäologie im Jahre 1919 die Ausgabe von "Przegląd" wieder angefangen. Auf den Zeitschriftseiten veröffentlichten und veröffentlichen immer noch die hervorragenden polnischen und nicht nur polnischen Archäologen und Wissenschaftler anderer, mit den Archäologen zusammenarbeitenden Disziplinen ihre Arbeiten. Eine Veröffentlichung in "Przegląd" wird generell als eine Ehre für Autoren empfunden und sehr hoch wird die Tatsache geschätzt, dass auf die Zeitschriftsseiten die Arbeiten herausragender Vertreter der polnischen und europäischen Archäologie gelangen. Die Redaktion wird das ausgearbeitete Profil der Zeitschrift realisieren, indem sie für eine gleichbleibende hohe Qualität der darin publizierten wissenschaftlichen Arbeiten sorgt. Das ist Gegenstand ständiger Sorge des gesamten Redaktionsensembles, das Spitzenforscher vom In- und Ausland zusammenbringt. Wir werden es tun, unabhängig von den zuanerkannten Punkten, die Überzeugung hegend, durch eine Reflexion über die Geschichte der Wissenschaft unterstützt, dass jene nach Punkten zu betreiben, keine Inspiration für ihre Entwicklung, aber eher eine Art formalisierter Beamtenspielerei ist, leider oft mit schwerwiegenden Folgen für die Wissenschaft.

Bogusław Gediga
Redakteur

http://rcin.org.pl

SPIS TREŚCI – CONTENTS

ARTYKUŁY – ARTICLES
Jacek KABACIŃSKI, Iwona SOBKOWIAK-TABAKA, Zasiedlenie Niżu Europejskiego u schyłku pleniglacjału w świetle danych paleośrodowiskowych 7
The settlement of the North European Plain in the Late Pleniglacial in the light of palaeoenivronmental evidence 21
Jerzy KOPACZ, Koncepcja krzemieniarstwa schyłkowego na przykładzie eneolitu Moraw 25
Концепция заключительной фазы развития кремневых индустрий на примере энеолита Моравии 46
Andrzej MIERZWIŃSKI, Dobroczyńcy zmarłych. Rozważania o ingerencjach grobowych w późnej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza 49
Wohltäter der Verstorbenen. Erwägungen über die Eingriffe in Gräber in der späten Bronze- und der frühen Eisenzeit 79
Natalia GRYZIŃSKA-SAWICKA, Próba modelowego ujęcia gospodarki na Pomorzu we wczesnym okresie rzymskim 83
A modeling approach to the economy of Pomerania in the Early Roman Period 105
Tomasz GRALAK, „Użył jak pies w studni", czyli o pochówkach zwierzęcych z osady w Polwicy-Skrzypniku, pow. Oława, z późnego okresu wpływów rzymskich i początku okresu wędrówek ludów 107
"Dead dog in the well", or on animal burials from the settlement in Polwica-Skrzypnik, Oława district, from the Late Roman Period and the beginning of the Migration Period 129

DYSKUSJE – DISCUSSIONS
Adriana CIESIELSKA, W poszukiwaniu standardów nauczania prahistorii i archeologii pradziejowej na kierunkach humanistycznych w Polsce 133
In search for standards for teaching prehistory and archaeology in the humanities in Poland 140
Kazimierz GRĄŻAWSKI, Odpowiedź na recenzję Michała Parczewskiego 141

RECENZJE – REVIEWS
Rytm przemian kulturowych w pradziejach i średniowieczu (Aneta Buchner, Małgorzata Markiewicz) 143
Petr Novák, *Die Dolche in Tschechien* (Aneta Buchner) 148
Frühe Eisengewinnung in Südbrandenburg-Niederlausitz. Repten – Wolkenberg (Kazimierz Bielenin) 152

KRONIKA – CHRONICLE
Konferencja „Miejsca pamięci – pradzieje, średniowiecze i współczesność". Biskupin 04-06 lipca 2012 r. (Hanna Kowalewska-Marszałek) 171

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl